



สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

“ Research Forum ”

**การเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย
กรอบการดำเนินงานด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรม
ไปใช้ประโยชน์ (RU: Research Utilization)
ประจำปีงบประมาณ 2568**

นางสาวภาวดี ใจเอื้อ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์

หัวข้อการนำเสนอ

1. กรอบการดำเนินงาน “ทุนด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (RU: Research Utilization)”
2. หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (RU)



ความแตกต่าง Basic Research กับ Research Utilization

“การพัฒนาโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์”



FARMER

โจทย์วิจัยมาจากผู้ใช้
(เกษตรกร/ผู้ประกอบการ)



เทคโนโลยี

เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
ใช้งานง่าย

การบูรณาการการทำงานร่วมกัน



ความร่วมมือร่วม

(ผู้พัฒนาเทคโนโลยีและผู้ใช้ประโยชน์)

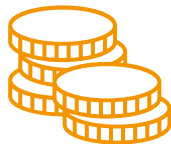
การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่

หน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุน



ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

คุ้มค่าการลงทุน มีอัตราการคืนทุนที่เหมาะสม

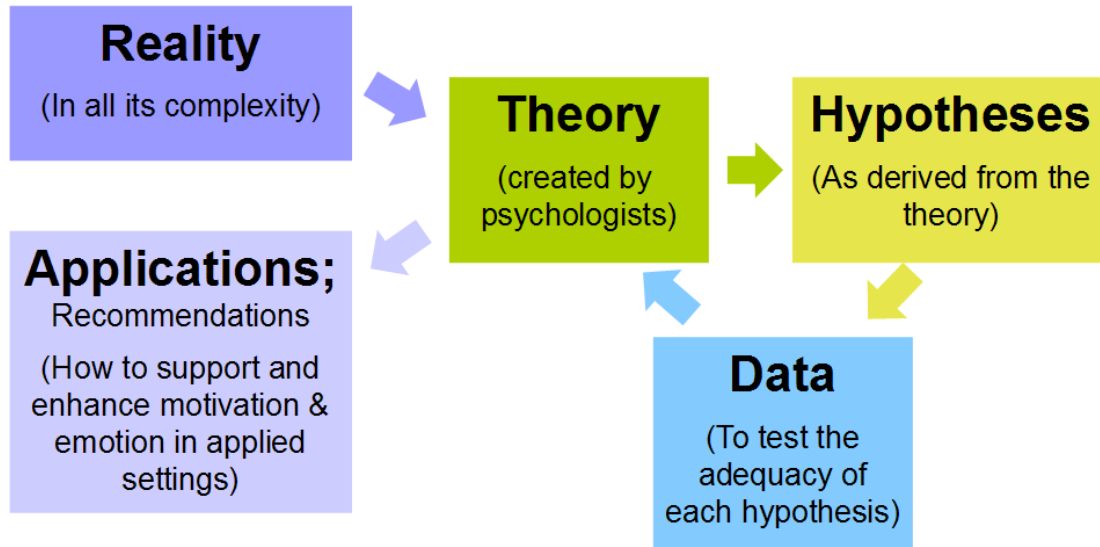


ภาคเอกชน

มีเป้าหมายทางการตลาดที่ชัดเจน



Basic Research



Basic research

Purpose:

- Expand knowledge of processes of business and management
- Results in universal principles relating to the process and its relationship to outcomes
- Findings of significance and value to society in general

Context:

- Undertaken by people based in universities
- Choice of topic and objectives determined by the researcher
- Flexible time scales

Applied research

Purpose:

- Improve understanding of particular business or management problem
- Results in solution to problem
- New knowledge limited to problem
- Findings of practical relevance and value to manager(s) in organisation(s)

Context:

- Undertaken by people based in a variety of settings including organisations and universities
- Objectives negotiated with originator
- Tight time scales

Research Utilization

Readiness of Technology

Commercial

- Market Testing & Validation
- Customer field trial
- Lunch

Public

- Adoption Testing / Solution Validation
- Pilot Project / Sandbox
- Adoption & Adaptation

Policy

- Policy Adoption / Decision
- Policy Implementation (Policy Maker / Function / Stakeholder)
- Policy Extension

Evaluation

Basic Research VS Research Utilization

Basic Research



Applied Research

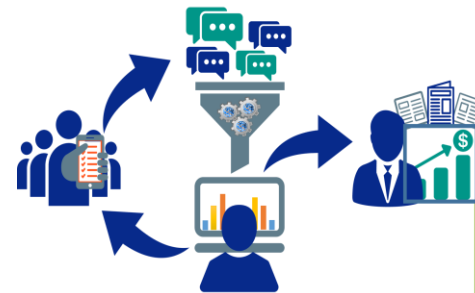


Research Development



Pre-RU

Research Utilization



Stage Gate 1

Stage Gate 2

Stage Gate 3

Stage Gate 4

Stage Gate 5

TRL 1

TRL 2

TRL 3

TRL 4

TRL 5

TRL 6

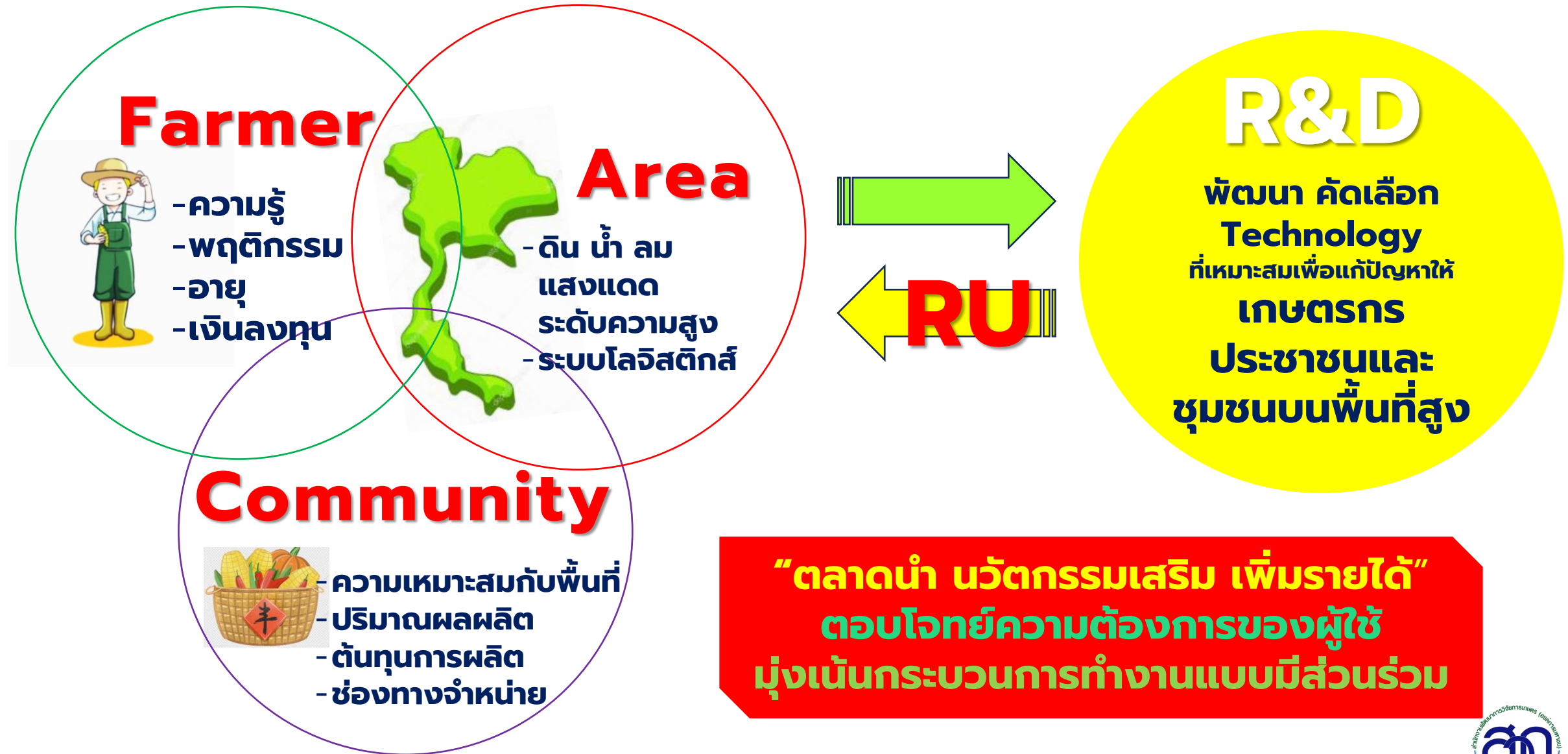
TRL 7

TRL 8

TRL 9

RU ZONE

Appropriate Technology





สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

ชี้แจงทุนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
(องค์การมหาชน) หรือ สวก. “
RU: Research Utilization”

นางสาวภาวดี ใจเอื้อ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์

Research Utilization

ด้านเศรษฐกิจ ด้านนโยบาย และด้านสังคม



01

ผลงานของ สวท.
พร้อมขยายผล



ผลงานของหน่วยงานอื่นๆ
พร้อมต่อยอดเชิงพื้นที่

02



หัวข้อการนำเสนอ

1. กรอบการดำเนินงาน “ทุนด้านการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์(RU: Research Utilization)”
2. หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนด้านการนำ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (RU)



แผนงานด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

อะไรคือ แผนงานด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (Research Utilization; RU)

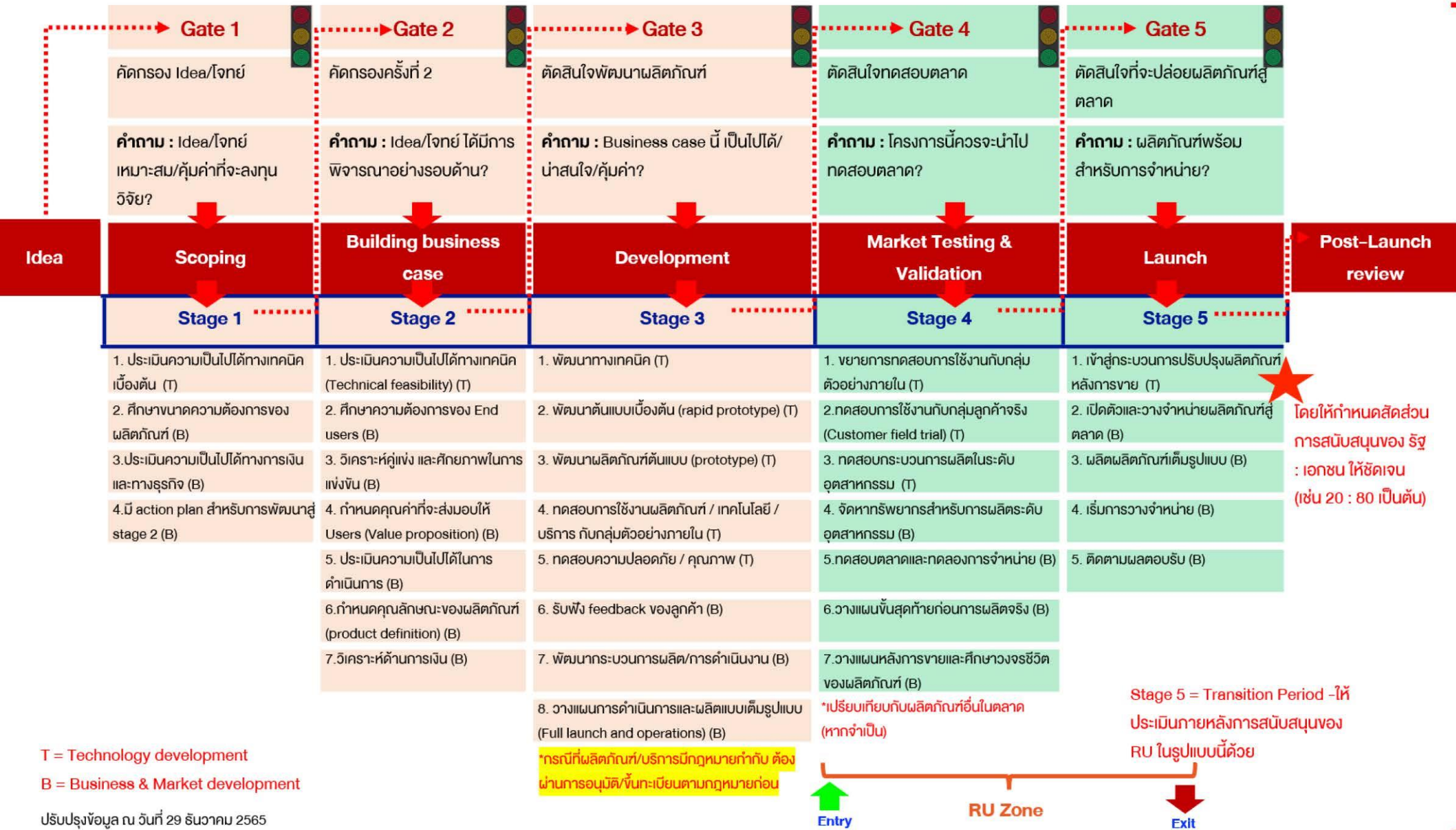
จุดเริ่มต้น
คือ

- ผลจากการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งประเมินแล้วว่ามีความพร้อมที่จะนำไปขยายผล (TRL/Stage gate)
- แผนงานมีการแสดงกระบวนการที่เหมาะสม ทั้งการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์/เศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์เชิงชุมชน/สังคม และการใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย
- **มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ปลายทางที่เป็นประเด็นที่มีผลกระทบสูง** โดยหน่วยรับงบประมาณต้องเลือกเรื่องสำคัญมาขับเคลื่อน
- กลไกเชิงระบบมีหลายรูปแบบขึ้นกับประเด็นและชนิด

ลักษณะผลงานที่จะได้รับการสนับสนุนตามแผนงานด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

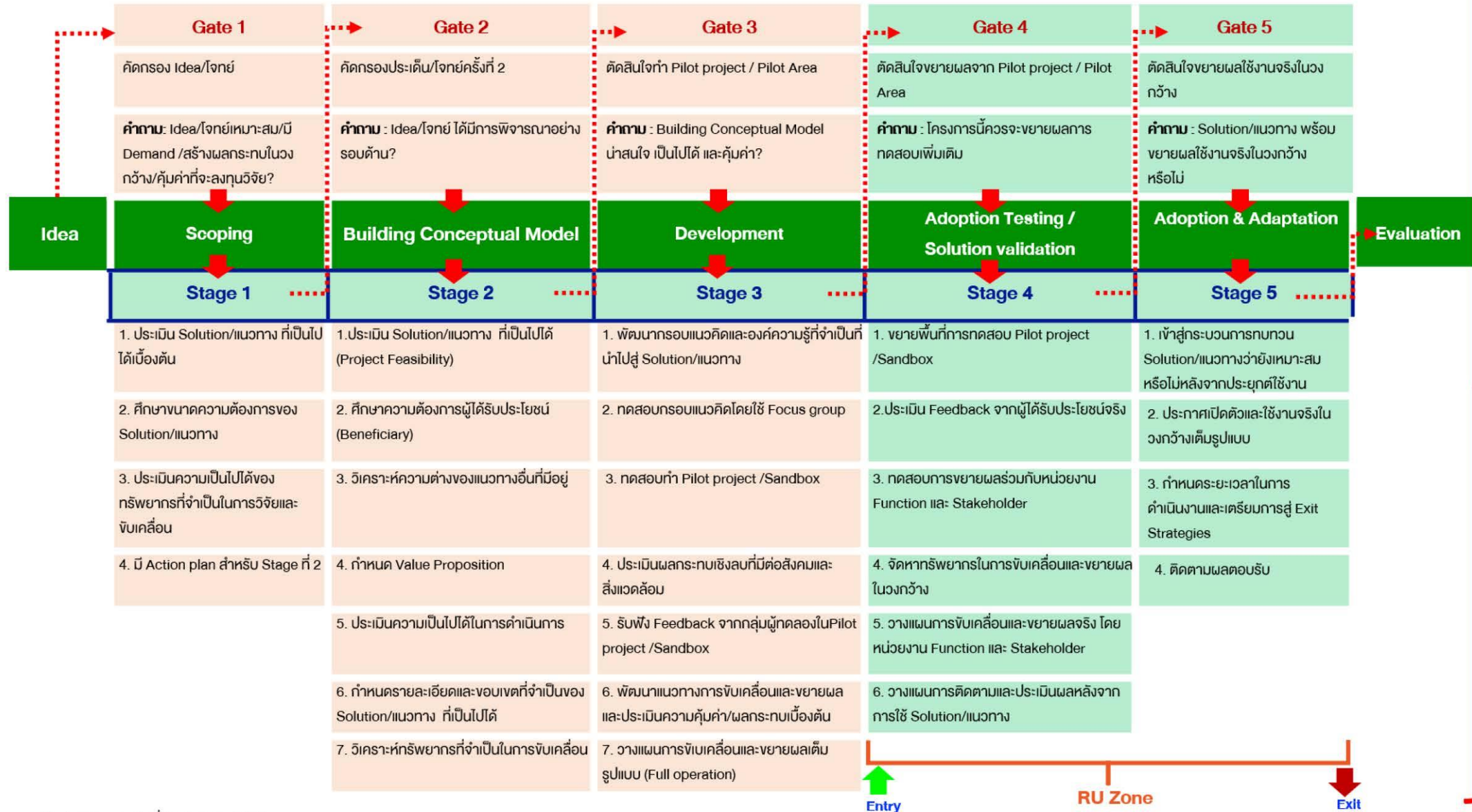
- 1 ✓ เป็นผลงานที่ผ่านการทดสอบความพร้อมในกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้
- 2 ✓ ผลงานวิจัย/ผลิตภัณฑ์/บริการ มีการประเมินเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
- 3 ✓ มี Demand ที่ชัดเจน / มีตลาดชัดเจน มีการคาดการณ์ผลกระทบ หรือผลตอบแทนการลงทุนที่มากพอ
- 4 ✓ มีกลุ่ม และขนาดของผู้ได้รับประโยชน์ (Beneficiaries) และผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย (Users) ที่ชัดเจน
- 5 ✓ มีผู้ใช้ประโยชน์ (ภาคเอกชน หน่วยงานพิทักษ์) พร้อมร่วมลงทุน/สนับสนุน (In-cash / In-kind)
- 6 ✓ มีผู้ใช้ประโยชน์ที่มีความพร้อมและศักยภาพในการรับถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้เพื่อนำไปขับเคลื่อนในการใช้ประโยชน์
- 7 ✓ มี Time to Impact / Market ที่ชัดเจน

การกำหนดขอบเขตของงาน RU ด้านพาณิชย์

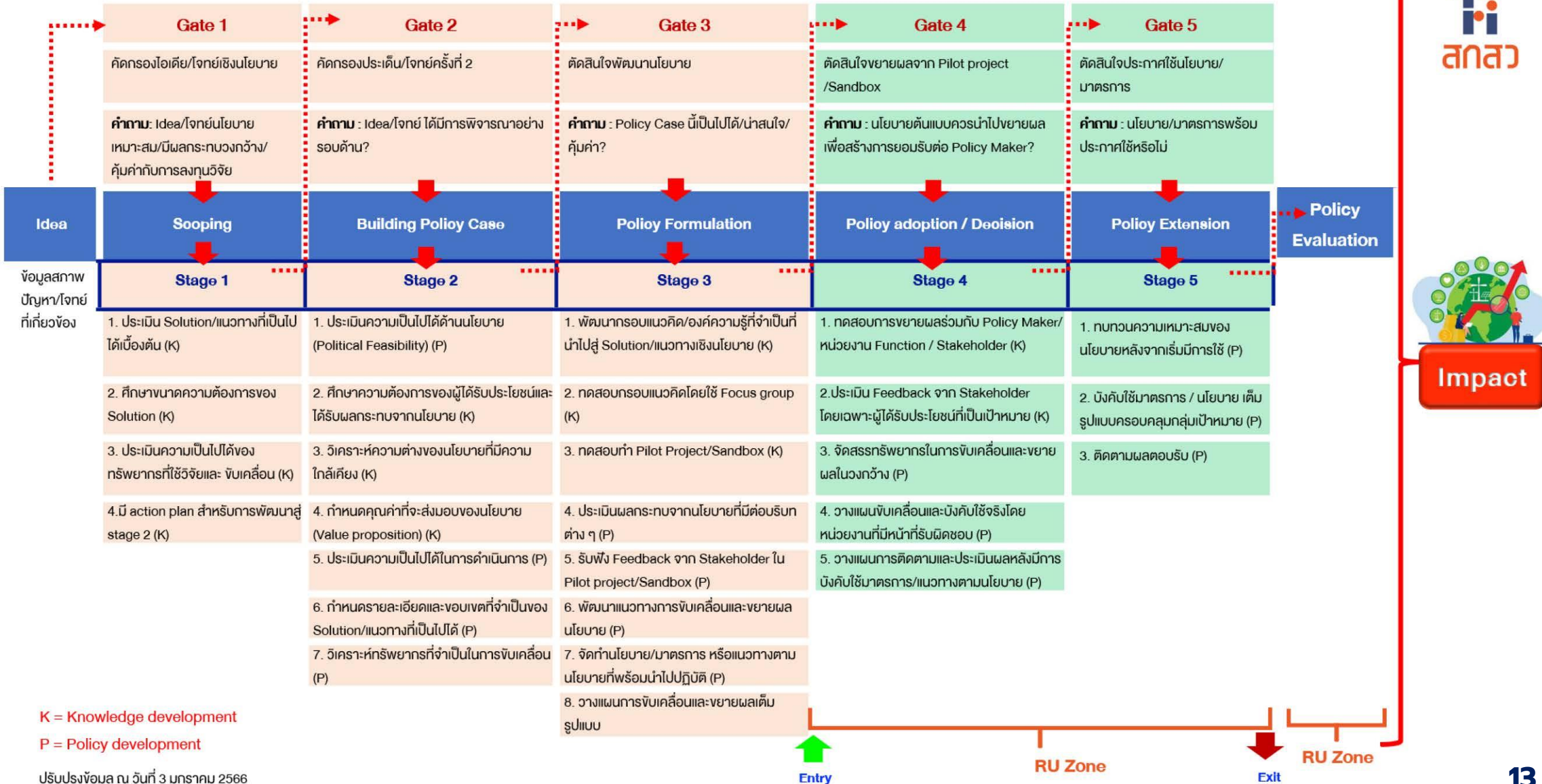


Impact

การกำหนดขอบเขตของงาน RU ด้านสังคม/ชุมชนและพื้นที่



การกำหนดขอบเขตของงาน RU ด้านนโยบาย

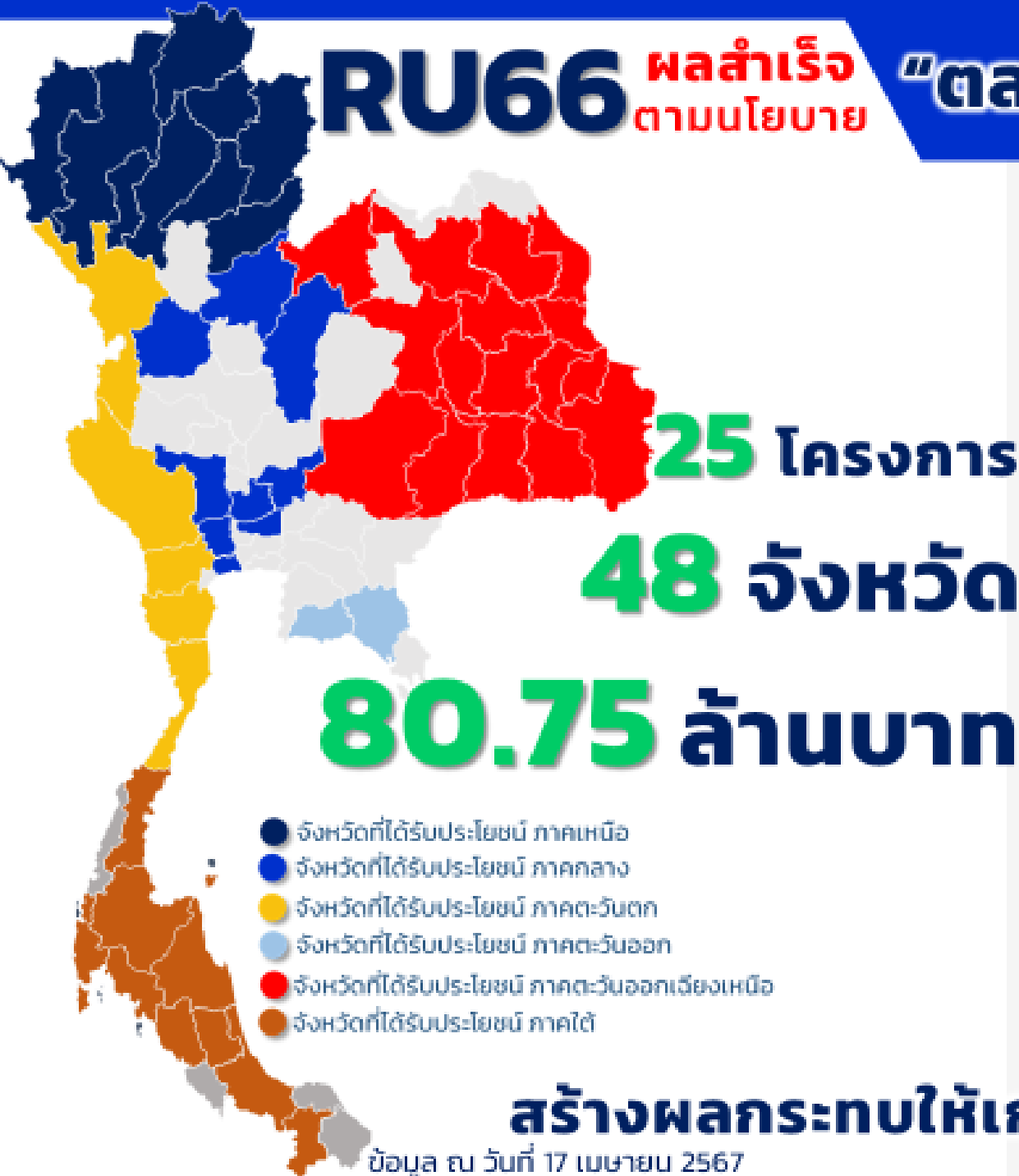


ตัวอย่าง Key Players หลักใน RU Ecosystem



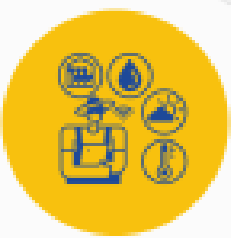
RU66 **ผลสำเร็จ**
ตามนโยบาย

"ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้"

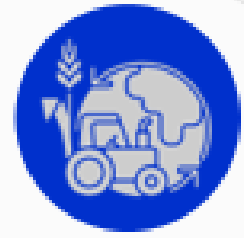


N3 

12 โครงการ
42.20 ล้านบาท

N17 

11 โครงการ
31.16 ล้านบาท

N25 

1 โครงการ
3.40 ล้านบาท

N30 

1 โครงการ
3.99 ล้านบาท

- ตอบโจทย์งานตามนโยบายด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
- ยกระดับสินค้าเกษตร เสริมศักยภาพเกษตรกร
 - การจัดการทรัพยากรทางการเกษตร
 - การเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG
 - การลดปริมาณปุ๋ยเคมี
 - การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย

สร้างผลกระทบให้เกษตรกรในพื้นที่ มากกว่า 7,474 ราย

ข้อมูล ณ วันที่ 17 เมษายน 2567

พัฒนาลุ่มน้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยงานวิจัยบนพื้นที่สูง



เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย 80 คน
ใน 8 กลุ่มบ้านของ 2 ตำบล
(ต.ปางหินฝน ต.แม่จาง)
ในอำเภอแม่แจ่ม

1

เกษตรกรอินทรีย์ ที่เป็นเกษตรกรประเภติด
เหมาะสำหรับผู้สูงอายุที่ใช้แรงงานน้อย
ใช้สารชีวภัณฑ์เกษตร ไม่ใช้สารเคมี

รายได้ระยะสั้น
มีรายได้ต่อเนื่อง มีตลาดรองรับ

แก้ปัญหา

การใช้สารเคมีสูงในพืชเศรษฐกิจ



ปางหินฝน

สูงจากระดับน้ำทะเล 800-1,400 เมตร
- ปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้สารเคมีสูง
- ปลูกข้าวโพด ทำไร่หมุนเวียน

แม่มะลอ

สูงจากระดับน้ำทะเล 500-1,400 เมตร
- ปลูกข้าวโพด ทำไร่หมุนเวียน

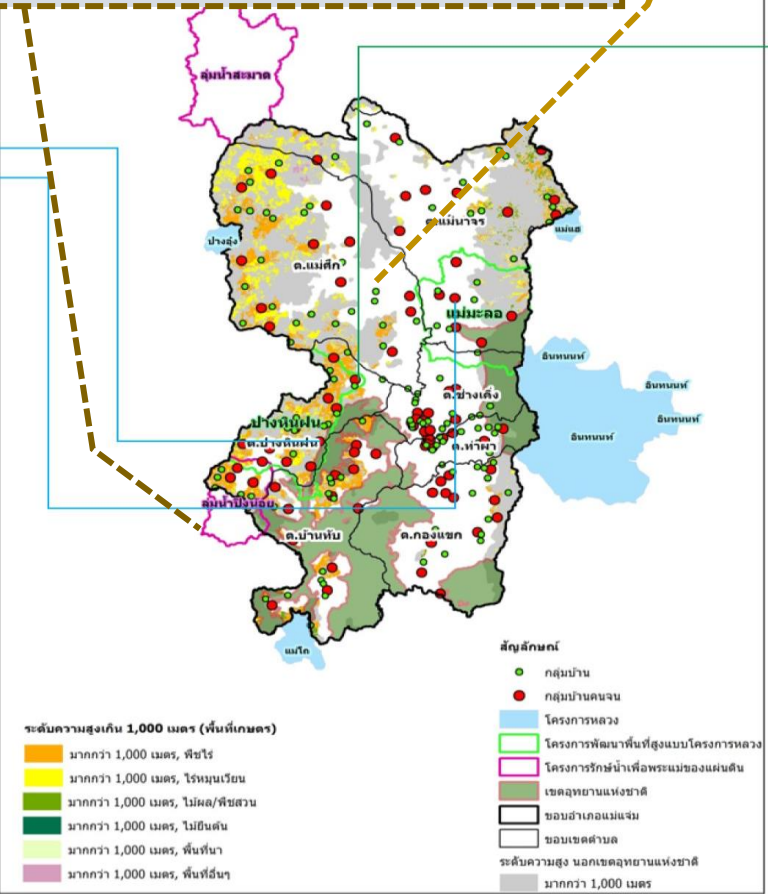
การปลูกและสร้างมูลค่าเพิ่ม
กาแฟอาราบิก้าที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง
จากระดับน้ำทะเลเกิน 1,000 เมตร
การปลูกไม้ผลยืนต้น ได้แก่ อะโวคาโด
พลับ แอปเปิ้ลเขียว มะเขือเทศ เพื่อสร้าง
อาชีพและเพิ่มพื้นที่สีเขียว

2

รายได้ระยะกลาง/ระยะยาว
กาแฟคุณภาพสูง
สร้างอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่
ไม้ผล ไม้ยืนต้น ที่สร้างรายได้/ มูลค่าสูง

แก้ปัญหา

การเผาเศษพืชในพื้นที่ปลูกข้าวโพด





เทคโนโลยีถาดหมუნเพื่อเพิ่มมูลค่าพลับราคาสูง

เกษตรกรภายใต้การดูแลของศูนย์พัฒนาโครงการแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ ประสบปัญหา ราคาผลพลับตกต่ำจำหน่ายได้ 4-5 บาทต่อกิโลกรัม และมีพลับตกเกรดที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน จึงเปลี่ยนไปปลูกพืชเชิงเดี่ยว แนวทางการปัญหาคือการส่งเสริมให้ เกษตรกรแปรรูปพลับ



- เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ สามารถจำหน่าย พลับอบแห้งได้ในราคา 300 บาทต่อกิโลกรัมสร้างรายได้ ให้กับชุมชน 1.7-2.0 ล้านบาท
- เป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังแหล่งปลูกพลับอื่นๆ ได้อย่างยั่งยืน

ขยายผลเครื่องอบแห้งระบบภาคหมุนใช้สำหรับแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง



พลับอบกึ่งแห้ง
Semi-Dried Persimmon

กลุ่มวิสาหกิจแปรรูปผักผลไม้ปลอดภัย บ้านแม่ฮ่องเมือง

ผลิตภัณฑ์จากผลไม้คุณภาพดี 100%
No Sugar Added
No Chemical Additives
No Preservatives

น้ำหนักสุทธิ 250 กรัม
Net Weight 250g

ส่วนประกอบสำคัญ / Ingredients
เบอรี่พลับ 100%
ใช้สารป้องกันสีน้ำตาล (INS224:Food Grade)
ในกระบวนการผลิต

ข้อมูลผู้พัฒนา: บริษัท
Allergy Information: Contains sulfites

ผลิตโดย (Manufactured by)
กลุ่มวิสาหกิจแปรรูปผักผลไม้ปลอดภัย บ้านแม่ฮ่องเมือง
227/1 หมู่ที่ 3 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50270
ภายใต้การส่งเสริมของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ฮ่องเมือง

จำหน่ายโดย: ศูนย์บริการลูกค้า
910 หมู่ที่ 3 ต.แม่ยาว อ.เมืองเชียงใหม่ 50100
เชียงใหม่ Chiang Mai โทร: 0 5321 1613
กรุงเทพฯ Bangkok โทร: 0 2579 4747

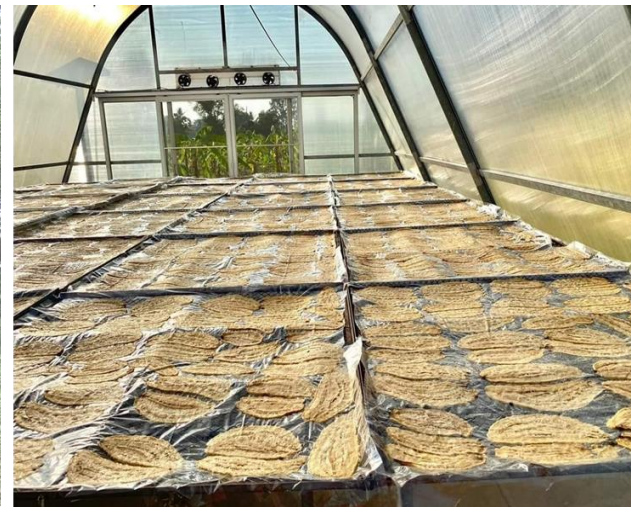
เคล็ดลับความอร่อย หอมหวานและฉ่ำน้ำ
นำไปปรุงอาหารหรือทานเล่นได้ทันที 1 นาที
ลดน้ำตาลและไขมัน จืดอร่อยและปลอดภัย

ควรเก็บรักษาในอุณหภูมิ 10-15 องศาเซลเซียส

ผลิตภัณฑ์จากโครงการวิจัย
PRP6505031890 และ PRP 6607031340

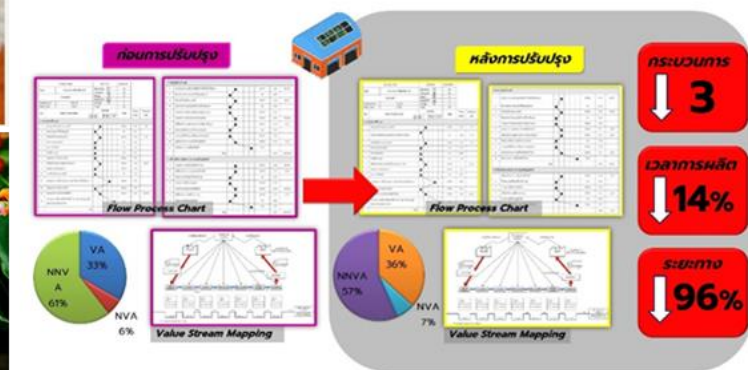


ขยายผลเทคโนโลยีโรงอบแห้งแสงอาทิตย์ความร้อนเสริม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอบแห้งเชิงพาณิชย์



“คิเฟอร์น้ำผลไม้ และเชอริกาแฟอบแห้ง” จากเศษเหลือสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

พัฒนาระบบการจัดการของเสียในกระบวนการผลิตกาแฟและการสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงตามแนวทาง BCG Model ยกระดับการบริหารจัดการธุรกิจกาแฟเสด็จ ตามแนวทางการจัดการแบบสิ้นและการจัดการโซ่อุปทาน



- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตและจำหน่ายกาแฟ ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน และลดต้นทุนในการจัดการเศษเหลือ
- ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับจุดเด่นของชุมชน และสามารถนำไปต่อยอดในเชิงธุรกิจได้

เกษตรกรประสบปัญหาด้านต้นทุนการเลี้ยงสัตว์
จึงจำเป็นต้องหาทางเลือกใหม่ที่ใช้ทรัพยากร
อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และยั่งยืน



“หนอนแมลงวันลาย”
เปลี่ยน “ขยะอินทรีย์” สร้างรายได้

“BSF” โปรตีนสูง สารพัดประโยชน์
ลดต้นทุนอาหารสัตว์ กำจัดขยะเศษอาหาร
สร้างรายได้ 120,000 บาท ต่อปี



พื้นที่ดำเนินงาน

จังหวัดขอนแก่น อุดรธานี ร้อยเอ็ด
มหาสารคาม ศรีสะเกษ พระนครศรีอยุธยา
ปทุมธานี กาญจนบุรี จันทบุรี
สุราษฎร์ธานี และเพชรบูรณ์

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- การผลิตหนอนแมลงวันโปรตีน 1 กิโลกรัม ใช้วัตถุดิบอาหารเลี้ยง 5 กิโลกรัม ได้ปุ๋ยมูลหนอน 700 กรัม
- เกษตรกรสามารถผลิตหนอนแมลงวันโปรตีนได้ 1,200 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 100 บาท
- เกษตรกรมีรายได้จากการขายปุ๋ยมูลหนอน 50 บาท × 1,200 กิโลกรัม × 700 กรัม สร้างรายได้ 42,000 ต่อปี
- ลดขยะอินทรีย์ 5 กิโลกรัม × 1,200 กิโลกรัม = 6,000 กิโลกรัมต่อปี

หนอนแมลงวันลาย (BSF) แหล่งโปรตีนชั้นเยี่ยมในอาหารสัตว์

ผลผลิต

- แผนธุรกิจชุมชนในการเพาะเลี้ยงแมลงวันโปรตีน
- “วิทยากร” จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 11 แห่ง รวม 52 ราย
- อบรมเกษตรกรและผู้สนใจให้สามารถเพาะเลี้ยงและใช้ประโยชน์แมลงในพื้นที่ 22 จังหวัด ทั้งหมด 713 ราย (เกษตรกร 568 ราย และผู้สนใจ หน่วยงานรัฐ 145 ราย)
- สูตรอาหารเพาะเลี้ยงแมลงวันโปรตีนที่เหมาะสมกับอาหารสัตว์แต่ละประเภท

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ปลาอุก และปล ในพื้นที่จังหวัด เพชรบูรณ์

**มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขตกาญจนบุรี**

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ นกกระทา สุกร ปลา แพะ แกะ โค และแมลงเศรษฐกิจ ในพื้นที่จังหวัด กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ปลาในบ่อดิน และกลุ่ม Young smart farmer ในพื้นที่จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และอ่างทอง

มทร. ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

ขยายผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ประกาศนียบัตร (Non Degree) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรสมัยใหม่และเทคโนโลยีชีวภาพ หลักสูตรธุรกิจสัตว์เศรษฐกิจในครัวเรือน คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในพื้นที่จังหวัด ชลบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลา อังหรีด ไก่ไข่หรือไก่พื้นเมือง และ เป็ดไข่พันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเป็นช่องทางของแหล่งวัตถุดิบผลิตไข่เค็มไชยา สินค้าส่งไปยังช่องทางพิเศษในพื้นที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี



BEDO
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
Biodiversity Based Economy Development Office (Public Organization)



ดร.ธนิต ชังถาวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ และปลาในบ่อดิน ในพื้นที่จังหวัด อุดรธานี และหนองบัวลำภู หนองคาย

มทร. อีสาน วิทยาเขตสกลนคร

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ และปลาในบ่อดิน ในพื้นที่จังหวัด สกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ นกกระทา และอั้งหรีด ในพื้นที่จังหวัด ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ และยโสธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ และอั้งหรีด ในพื้นที่จังหวัด มหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขยายผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง และอั้งหรีด ในพื้นที่จังหวัด ศรีสะเกษ

มทร. ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

ขยายผลให้เกษตรกร Young smart farmer เลี้ยงไก่อารบิคและปลูกผักปลอดสารเคมี และผู้ประกอบการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่ง และนำไปทดลองใช้เพาะเลี้ยงปูแสมทะเล ในพื้นที่จังหวัด จันทบุรี



ตัวอย่าง โครงการ RU (Research Utilization) ปี 2566

RU: 12 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(จังหวัดศรีสะเกษ ยโสธร บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น สกลนคร นครพนม อุดรธานี กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ มุกดาหาร และมหาสารคาม)

Pain Point เกษตรกรต้องการพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ต้านทานต่อโรค



ก) ถิ่นเขียว ลักษณะรูปใบ (wide elliptic)



ข) ทรงต้นเป็นแบบสูงตั้งตรง (erect type) ไม่ล้มโยก



Gain Point

ปริมาณผลผลิตถั่วลิสง (ฤดูแล้ง ฤดูฝน)
จากเดิมเมล็ดพันธุ์ 720 กก. สามารถให้ผลผลิต
เพิ่มขึ้นเป็น 3.6 ตัน รวมเป็น 4.3 ตัน (ฝักแห้ง)
ในพื้นที่ 12 จังหวัดฯ ละ 2 ไร่ พื้นที่ 48 ไร่



CroplrisX

แอปพลิเคชันเพื่อตัดสินใจเพาะปลูกพืชและจัดการแปลงอ้อย

ยกระดับศักยภาพในการจัดการแปลงเพาะปลูกอ้อย ตั้งแต่การเพาะปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว



ผศ.ดร.จกกริช พฤษการ

การพัฒนาแปลงสาธิต ภายในศูนย์การเรียนรู้ ศรีเกษตรโมคทรัพย์



พื้นที่ดำเนินงาน
จังหวัดสุพรรณบุรี
นครปฐม กาญจนบุรี
และราชบุรี

CroplrisX Community

การจัดการกระบวนการเพาะปลูก
ที่เหมาะสม ลดต้นทุนการผลิต
ควบคุมคุณภาพและเพิ่มปริมาณผลผลิต



ผลผลิต

- ศูนย์การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการแปลงเพาะปลูกอ้อยในพื้นที่ภาคตะวันตก จำนวน 1 ศูนย์ พร้อมระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้แก่เกษตรกร
- หลักสูตรการถ่ายทอดนวัตกรรมดิจิทัลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการจัดการการเพาะปลูกอ้อยสำหรับเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันตก จำนวน 1 หลักสูตร
- เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยต้นแบบนำแอปพลิเคชัน CroplrisX Community ไปใช้งานได้จริง 100 ราย
- ผลการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน (Return on Investment)

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยต้นแบบ 100 ราย พื้นที่ 5,000 ไร่ ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคตะวันตก (สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี และราชบุรี)
- แปลงสาธิตการใช้งานแอปพลิเคชัน ร่วมกับระบบ IOT สำหรับการเพาะปลูกอ้อยและพืชผสม ขนาด 50 ไร่
- สามารถลดต้นทุนในกระบวนการดำเนินงาน (ค่าแรงงาน ค่าเชื้อเพลิง และค่าน้ำ)
- สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกระบวนการเพาะปลูกอ้อยของกลุ่มเกษตรกร
- เกิดการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมมีประสิทธิภาพ

ผลิตพืชผัก/สมุนไพรอินทรีย์ แบบครบวงจร



เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการผลิต
พืชอินทรีย์เพื่อให้ได้รับรองมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์ และการเชื่อมโยงช่องทางการตลาด

นางสาว พิมพ์พนิต จันทรโอทาน



การจัดการระบบการผลิตพืชอินทรีย์ด้วยระบบ ICM
(Integrated Cropping Management)

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

รับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (Organic Thailand)

ปลอดสารเคมี ผลผลิตมีคุณภาพดี มีมาตรฐาน

เชื่อมโยงตลาด Modern Trade



ผลผลิต

- เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 6 จังหวัด (บุรีรัมย์ นครปฐม สระบุรี ขอนแก่น น่าน และพังงา) จำนวน 475 ราย ได้รับความรู้ และมีศักยภาพในการผลิตพืชอินทรีย์
- เกษตรกร ร้อยละ 60 ได้ยื่นขอเข้ารับการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- ลดปริมาณสารเคมีตกค้างในพื้นที่เกษตรกรรมและลดปริมาณการนำเข้าสารเคมี
- เกิดแหล่งผลิตพืชผักอินทรีย์ในเชิงอุตสาหกรรมกระจายตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ
- พืชผัก/สมุนไพรอินทรีย์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาดภายในประเทศ
- สร้างเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้พื้นที่เป้าหมายมีแปลงต้นแบบเป็นศูนย์การเรียนรู้

พื้นที่ดำเนินงาน

จังหวัดนครปฐม สระบุรี ขอนแก่น น่าน และพังงา

AR23 สารฝนหลวงทางเลือก สำหรับการปฏิบัติการฝนหลวง



ดร.อาริสา ใจอยู่

การตัดสินใจการปฏิบัติการฝนหลวง
คือสภาพอากาศต้องมีความชื้นสัมพัทธ์สูงกว่า
60% ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศทำให้บางปี
มีช่วงแล้งที่ยาวนาน ซึ่งทำให้วันที่มีความชื้น
สัมพัทธ์สูงกว่า 60% มีน้อย ส่งผลให้โอกาส
ในการปฏิบัติการฝนหลวงลดลง



AR23 สารฝนหลวงทางเลือก

สภาพอากาศเหมาะสมที่ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำกว่า 60%
เหมาะในการปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงแล้ง
เพิ่มปริมาณน้ำฝน แก้ปัญหาภัยแล้ง

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลผลิต

- สารฝนหลวงทางเลือกในระดับ pilot scale จำนวน 25 ตัน
- ถ่ายทอดวิธีการและเทคนิคการผสมสารฝนหลวงทางเลือกให้แก่กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- ข้อมูลประสิทธิภาพการใช้สารฝนหลวงทางเลือกในการปฏิบัติการฝนหลวง
- คู่มือวิธีการและเทคนิคการผสมสารฝนหลวงทางเลือก
- คลิป VDO เพื่อถ่ายทอดวิธีการและเทคนิคการผสมสารฝนหลวงทางเลือก

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร สามารถเพิ่มโอกาสการปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงที่อากาศมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำกว่า 60%
- ลดปัญหาความแห้งแล้งให้กับพื้นที่เป้าหมาย ส่งผลให้สามารถเพิ่มผลผลิตของภาคเกษตรกรรมและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
- ลดความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติในอนาคต
- มูลค่าปัจจุบันผลประโยชน์สุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,891 ล้านบาท



การเพิ่มมูลค่าเห็ดตระกูลนางรม ด้วยการใช้ฟางข้าวเสริมแร่ธาตุซีลีเนียม

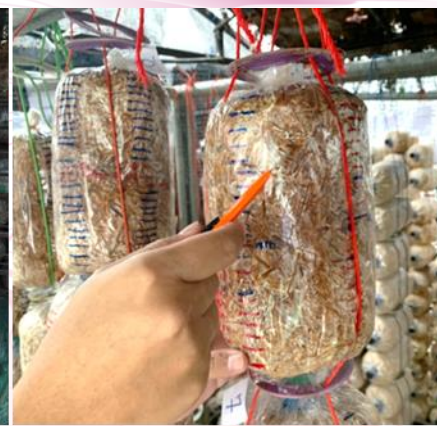


นายธนภักษ์ อินยอด

ซีลีเนียม หายาก ราคาสูง ฟางข้าวหาง่าย
ต้นทุนต่ำ คุณสมบัติของฟาง ซึ่งเป็น
เซลล์โลสที่ย่อยง่ายกว่าซีลีเนียม ผลผลิต
ดอกเห็ดที่ได้จึงออกได้เร็วกว่า

ผลผลิต

1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 100 ราย
2. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเห็ดเสริมแร่ธาตุซีลีเนียมด้วยฟางข้าวระดับชุมชน และเป็นศูนย์เรียนรู้ จำนวน 5 กลุ่ม
3. ต้นแบบผลิตภัณฑ์ดอกเห็ดตระกูลนางรมที่มีมูลค่าสูงขึ้นจากการเสริมธาตุซีลีเนียม จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์



ซีลีเนียม ทำให้อัตราการเจริญของเส้นใยดีขึ้น
เส้นใยเห็ดสามารถเจริญเต็มก้อนวัสดุเพาะ
ได้เร็วขึ้นจากเดิม ใช้เวลา 2 เดือน
เป็น 40-45 วัน

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. เกษตรกรมีผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น และมีรายได้มากขึ้น อย่างน้อย 10%
2. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเห็ดตระกูลนางรมเสริมแร่ธาตุซีลีเนียมด้วยฟางข้าวเพิ่มขึ้น สามารถนำมาพัฒนาเพิ่มมูลค่าของสินค้าเดิมได้
3. เกิดเกษตรกรหรือชุมชนพื้นที่ต้นแบบที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเพาะเห็ดตระกูลนางรมอุดมธาตุซีลีเนียมด้วยฟางข้าว

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดสกลนคร และสุราษฎร์ธานี

เพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงและการผลิตโคเนื้อ-โคนม ด้วยสมุนไพรไทยในอาหารสัตว์



รศ.ดร.โอภาส พิมพา

การนำนวัตกรรมการเลี้ยงสัตว์จากทรัพยากร
ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนให้
เกษตรกร โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์อย่างปลอดภัย
ลดการใช้สารปฏิชีวนะ เพื่อผลิตอาหารสู่ผู้บริโภค



ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตโคเนื้อ-
โคนม ด้วยสมุนไพรไทยโดยใช้พริกป่น
และขมิ้นชันในอาหารสัตว์” ปรับใช้กับ
กลุ่มเกษตรกร โดยอาศัยกลไกเครือข่าย
ของกรมปศุสัตว์ และ ธ.ก.ส.

ผลผลิต

เชิงปริมาณ

- ฟาร์มที่รับการพัฒนาคเทคโนโลยี มากกว่า 10 ฟาร์ม
- สร้างเครือข่าย ได้แก่ ธ.ก.ส. และปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 4 จังหวัด

เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อโคนมใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ 50% สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ โคนมได้มากกว่า 20% จากสภาพเดิม
- มีความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ 4 จังหวัด และมีแผนพัฒนาต่อเนื่อง

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร
สุราษฎร์ธานี และพัทลุง

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- เกษตรกรมีผลผลิตดีขึ้น 20% มีผลกำไรมากกว่า 20% และมีการบริหารจัดการฟาร์มในเชิงผลผลิตและสุขภาพสัตว์ดีขึ้น 10%
- มีความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคนม ต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาทรัพยากรและตัวเองได้อย่างยั่งยืน



การผลิตกล้วยไข่ต้นเตี้ยผลผลิตสูง ต้านทานความเสียหายจากลมพายุ



นายกุศล เอี่ยมทรัพย์

ผลผลิต

1. พื้นที่ปลูกกล้วยไข่ต้นเตี้ยที่สามารถลดความสูญเสียจากวาตภัยในจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และสุโขทัย
2. กลุ่มเกษตรกรหรือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม จำนวน 150 ราย พร้อมกับผู้นำเกษตรกร จำนวน 20 ราย ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปขยายผลยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

พายุฤดูร้อน เกิดลมกระโชกแรงและฝนตกหนัก ทำให้ลมพัดต้นกล้วยหักเสียหายมากกว่า 85% พื้นที่ปลูกกล้วยไข่ลดลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น



การใช้ “สารพอลิเมอร์ชีวภาพ” ควบคุมการเจริญเติบโตของพืช เพิ่มขนาดและน้ำหนักของผลกล้วยไข่ โดยใช้ “สารกลุ่มจิบเบอเรลลิน”

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดกำแพงเพชร ตาก และสุโขทัย

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. ลดความสูญเสียจากลมพายุ ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ไม้ค้ำยัน ค่าแรงและค่าเชื้อเพลิงในการค้ำยัน
2. ผลผลิตกล้วยไข่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เกรดสูงขึ้น และมีราคาต่อหน่วย และรายได้โดยรวมสูงขึ้น

การผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต

ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรในพื้นที่ 4 จังหวัด
จำนวนทั้งสิ้น 653 ราย



จังหวัดสุพรรณบุรี 80 คน

ณ สหกรณ์การเกษตรสามชุก จำกัด
ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี



จังหวัดอำนาจเจริญ 108 คน

ณ กลุ่มวิสาหกิจร่วมใจในค้อทุ่ง ตำบลโพธิ์เมือง
น้อย อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอำนาจเจริญ



จังหวัดสุรินทร์ 111 คน

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์



จังหวัดศรีสะเกษ 354 คน

ณ สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ
ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 121 คน

ณ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนพลังเกษตรสร้างสุข
สยามคูโบต้า-ผักไหม อำเภอห้วยทับทัน
จังหวัดศรีสะเกษ 93 คน

ณ หอประชุมอำเภอเมืองจันทร์ ตำบลหนองใหญ่
อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ 140 คน

ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรพื้นที่ “อินทรี” 3 จังหวัด
จำนวนทั้งสิ้น 128 ราย



จังหวัดอำนาจเจริญ 48 คน

- กลุ่มวิสาหกิจร่วมใจในค้อทุ่ง 26 คน
ตำบลโพธิ์เมืองน้อย อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอำนาจเจริญ
- กลุ่มข้าวสังข์งาม 8 คน
ตำบลหนองสามสี อำเภอเสนาณรงค์ จังหวัดอำนาจเจริญ
- สหกรณ์การเกษตรนาดี 14 คน

จังหวัดยโสธร 34 คน

- สหกรณ์อินทรีเสนาและไทยเจริญ จำกัด
ตำบลสามัคคี อำเภอเสนา จังหวัดยโสธร 12 คน
- วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านคำครา
ตำบลดงมะไฟ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร 22 คน

จังหวัดสุรินทร์ 46 คน

- สหกรณ์การเกษตรอินทรีพิพัฒน์ จำกัด
ตำบลหมอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32 คน
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนวัดกรรมเกษตรอินทรีย์
จังหวัดสุรินทร์ (OASIS) 2 คน
ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ข้าวคืดคืดทุ่งกุลาร
ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ 12 คน

ถ่ายทอดเทคโนโลยี “การผลิตถั่วเขียว
คุณภาพสายพันธุ์ KUMU” ปรับใช้กับกลุ่ม
เกษตรกร โดยอาศัยกลไกเครือข่ายของ
กรมส่งเสริมการเกษตร ด้วยเทคโนโลยี
ที่เกี่ยวข้องกับการการผลิตถั่วเขียว KUMU

แบบครบวงจร

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดสุพรรณบุรี
สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ

ผลผลิต

เชิงปริมาณ

- เกษตรกรที่ได้รับเทคโนโลยีการผลิตพืชหลังนา จำนวน 200 ราย
- กลุ่มสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed) ถั่วเขียว KUMU จำนวน 1 กลุ่ม
- จัดทำสื่อวิดีโอ จำนวน 1 สื่อ สำหรับใช้เผยแพร่ในวงกว้าง

เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในแปลง
- ลดต้นทุนการซื้อเมล็ดพันธุ์

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการปลูกพืชหลังนา เพิ่มปริมาณ
และคุณภาพผลผลิต และไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว
- กลุ่มจัดทำสต็อกเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว KUMU ที่มีการควบคุมคุณภาพ
การผลิต คัดพันธุ์ปน ป้องกันการเข้าทำลายของแมลงได้ตาม
มาตรฐานที่ดี มีการบริหารจัดการสต็อกที่เป็นรูปธรรม
- เกษตรกร/ หน่วยงานภาครัฐ/สถาบันการศึกษา/ ภาคเอกชน
สามารถเข้าถึงความรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

ไข่ไก่คุณภาพสูงจากไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ สายพันธุ์ไข่ดก



นายเจนรงค์ คำมั่งคุณ

การเลี้ยงไก่ไข่ของโรงเรียนมักประสบปัญหา
ด้านต้นทุนสูง สำหรับโรงเรียนที่มีพื้นที่ห่างไกล
ทุรกันดาร มักประสบปัญหาการขนส่งพันธุ์สัตว์
และอาหารสัตว์เข้าไปในโรงเรียนทำได้ยาก เพื่อให้
เกิดความยั่งยืนในการผลิตไข่ไก่สำหรับเด็กนักเรียน
บริโภคในโรงเรียน จึงมีแนวทางแก้ไขปัญหา
การเลี้ยงไก่ไข่ให้สามารถพึ่งพาตนเองให้ได้

ไข่ไก่ปลอดภัย เลี้ยงเด็กไทย
ในพื้นที่ทุรกันดาร

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดเชียงใหม่
และตาก

ผลผลิต

- ผลผลิตไข่จากไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่สายพันธุ์ไข่ดก จำนวน 10 โรงเรียน
โรงเรียนละ 600 ฟอง/เดือน สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของ
นักเรียน (จากการส่งมอบไก่พ่อพันธุ์ 5 ตัว แม่พันธุ์ 50 ตัว ต่อโรงเรียน)

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- เด็กนักเรียนได้บริโภคไข่ไก่สัปดาห์ละ 3 มื้อ สร้างโภชนาการที่ดี และช่วย
ลดภาวะทุพโภชนาการ สร้างองค์ความรู้ควบคู่กับทักษะทางอาชีพ สามารถ
นำไปใช้พัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้
- นำไปสู่การใช้ประโยชน์พันธุ์ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่สายพันธุ์ไข่ดก สำหรับ
ผลิตไข่ไก่คุณภาพสูงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย



เทคโนโลยีการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวของกล้วยหิน



นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล

กล้วยหินเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด
ชายแดนใต้ เมื่อปลายปี 2558 เกิดการระบาดของ
โรคเหี่ยวกล้วยหิน หรือ banana blood disease
โดยระบาดมากที่สุดที่จังหวัดยะลา กล้วยหินที่เป็นโรค
จะไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เลย เกิดเป็นความ
สูญเสียรายได้ของเกษตรกร และส่งผลกระทบต่อ
มูลค่าทางการตลาดตลอดห่วงโซ่การผลิตกล้วยหิน
ปีละหลายร้อยล้านบาท

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดยะลา

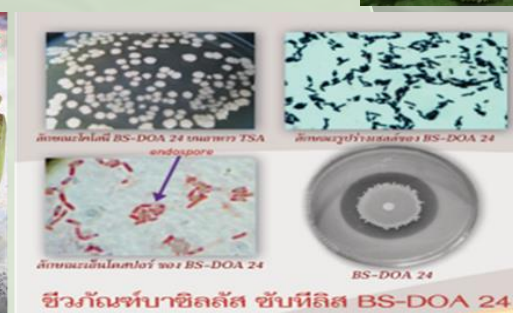
สร้างการรับรู้ให้เกษตรกรได้ตระหนักและรับรู้ถึงวิธีการ
ที่ใช้ในการควบคุมโรค รวมถึงมีส่วนร่วม ในการป้องกัน
กำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหินในพื้นที่ โดยขยายท่อนพันธุ์
ปลอดโรคสู่เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหินจังหวัดยะลา

ผลผลิต

- เกษตรกร จำนวน 400 ราย มีความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดการโรคเหี่ยวของกล้วยหินอย่างถูกต้อง
- เกษตรกรนำเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวของ
กล้วยหินไปปฏิบัติในแปลง
- เกิดการขยายผลในการใช้เทคโนโลยีการป้องกันกำจัด
โรคเหี่ยวของกล้วยหิน จำนวน 40 แปลง
ในพื้นที่จังหวัดยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- มูลค่าผลผลิตกล้วยหินจากแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ
10 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา
- เกิดการขับเคลื่อนทางธุรกิจที่เกี่ยวกับกล้วยหิน เช่น การแปรรูป
สร้างมูลค่าเพิ่ม การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและจำหน่ายกล้วยหิน
ทั้งในและนอกพื้นที่ เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้เศรษฐกิจ
ในชุมชนเติบโตและมั่นคง
- เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายทางสังคม ในการรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน
ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง



ถังขยายจุลินทรีย์ระดับชุมชน วว. เพื่อระบบ เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์



นางสาวต้นติมา กำลัง

การนำองค์ความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ มีข้อจำกัด
ในการบริหารเชิงธุรกิจเชื่อมโยงกับการตลาด รวมถึง
ขาดเงินทุนที่เพียงพอสำหรับปรับเปลี่ยนกิจการ
พัฒนาตัวเองเข้าสู่กระบวนการผลิต การส่งเสริมให้เกิด
การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพจึงเป็นกลไกหลัก
ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
ของภาคเกษตรกรรม



ถ่ายทอดเทคโนโลยี “ถังขยายจุลินทรีย์ระดับชุมชน” ปรับใช้กับ
กลุ่มเกษตรกร โดยอาศัยกลไกเครือข่ายของกรมส่งเสริมการเกษตร
ช่วยยกระดับคุณภาพ มาตรฐานของชีวภัณฑ์ ให้เกษตรกรผลิต
ชีวภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพใช้ได้เอง ในเวลาที่เหมาะสม

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
และเลย

ผลผลิต

- เกษตรกรจำนวน 8 กลุ่ม จาก 3 พื้นที่ คือ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดเลย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี 100 ราย
- ผู้รับและขยายผลเทคโนโลยี 8 ราย
- แปลงขยายผลเทคโนโลยี 8 แปลง

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการใช้ชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 8 ชุมชน
- ลดต้นทุนปัจจัยการผลิตพืช ไม่น้อยกว่า 30%

เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังในระบบอินทรีย์ ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเคมีในปัจจุบัน
ประสบปัญหาความผันผวนของราคามันสำปะหลัง
เนื่องจากสภาวะการแข่งขันทางการตลาด
เกษตรกรไม่มีการดูแลปรับปรุงบำรุงดิน นอกจากนี้
ยังประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตจากราคาปุ๋ย
และสารเคมีทางการเกษตร

ผลผลิต

- แปลงเรียนรู้เพื่อใช้ในการขยายผลเทคโนโลยีและ
การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร
- เกิดแผนการขับเคลื่อน มันสำปะหลังอินทรีย์ในพื้นที่
ระหว่างหน่วยงานพันธมิตร ทั้งภาครัฐและเอกชน
ในระยะยาว เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- เกษตรกรปรับเปลี่ยนการจัดการแปลงเป็นระบบอินทรีย์



มันสำปะหลังอินทรีย์ เทคโนโลยีดี
ชีวิตปลอดภัย สร้างรายได้ให้เกษตรกร

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดอุบลราชธานี
และยโสธร

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต้นทุนการผลิตต่ำลง ภาคอุตสาหกรรมได้สินค้าที่ตรงตามความต้องการและมีคุณภาพ
เกิดการขยายตัวในด้านผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลังอินทรีย์ มูลค่าทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 30 ล้านบาท
- เกิดแผนการดำเนินงานในการขับเคลื่อนสร้างเครือข่ายมันสำปะหลังอินทรีย์ผ่านแผนงานภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ของกรมส่งเสริมการเกษตร



การขยายผลการผลิตและการใช้ประโยชน์ ธัญพืชเมืองหนาว

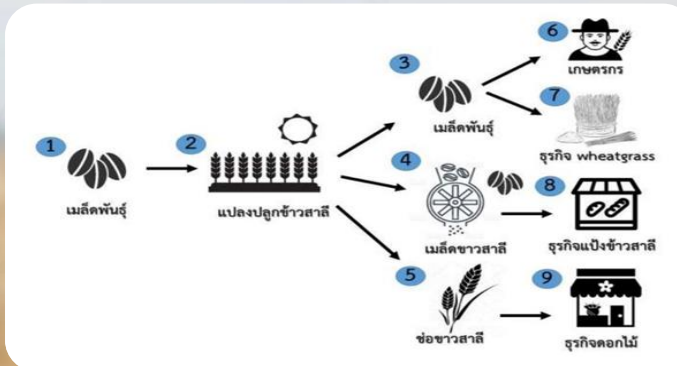


ดร.สุรพล ใจวงศ์ษา

- เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ
- ผลผลิตไม่เพียงพอ
- พันธุ์และปริมาณผลผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของการตลาด

ผลผลิต

1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed) เพื่อรองรับการผลิตในฤดูกาลถัดไป จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ตัน
2. ผลิตเมล็ด (Grain) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ จำนวนไม่น้อยกว่า 50 ตัน
3. ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาสมรรถนะการแข่งขันทางการตลาด จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย



- การขยายผลการผลิตธัญพืชเมืองหนาว
- การพัฒนาเครือข่ายระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ
- การขยายผลการใช้ประโยชน์ร่วมกับผู้ประกอบการ

พื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 240,000 บาท/ครัวเรือน/ปี
2. ขยายพื้นที่การผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร และตอบสนองความต้องการต่อ Niche Market
3. ส่งเสริมการเกิด Circular Economy โดยการนำเศษเหลือจากข้าวสาลีไปใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม (หลอดดูด ซอสดอก เป็นต้น)
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูหลังนาของพื้นที่ภาคเหนือ



RU67 สอดรับ กับนโยบาย

3 4 9

เกษตรกร
มีรายได้ **มากขึ้น**

3

เท่า ใน **4**

ปี ผ่าน **9**

นโยบาย
หลัก

F4



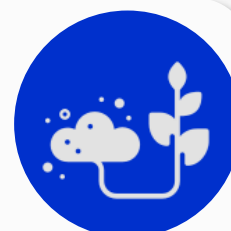
8 โครงการ
23.07 ล้านบาท

F8



2 โครงการ
4.48 ล้านบาท

N3



24 โครงการ
87.51 ล้านบาท

N18



16 โครงการ
49.80 ล้านบาท

N27



6 โครงการ
20.56 ล้านบาท

N32



7 โครงการ
45.18 ล้านบาท

63 โครงการ

59 จังหวัด

230.60 ล้านบาท

- จังหวัดที่ได้รับประโยชน์ ภาคเหนือ
- จังหวัดที่ได้รับประโยชน์ ภาคกลาง
- จังหวัดที่ได้รับประโยชน์ ภาคตะวันออก
- จังหวัดที่ได้รับประโยชน์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- จังหวัดที่ได้รับประโยชน์ ภาคใต้

ข้อมูล ณ วันที่ 17 เมษายน 2567

ขับเคลื่อนงานตามนโยบายด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพเพื่อการเกษตร
- การผลักดันสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (สินค้าเกษตรปลอดภัย ลดปริมาณปุ๋ยเคมี เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรแปรรูปผลผลิต)
- การเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Go Green) ใช้ชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บคาร์บอน และแก้ปัญหา มลภาวะ PM2.5
- การรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ตัวอย่าง โครงการ RU (Research Utilization) ปี 2567

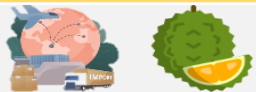
การถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อบริหารจัดการการให้น้ำ
ในด้านการปลูกทุเรียนและขยายผลสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

สวทช.
NSTDA



ปัจจัยด้านสถานการณ์อุปสงค์

ความต้องการตลาดส่งออกจีน



สัดส่วนการส่งออกจีนทุเรียนผลสด 90%

ปริมาณ 858,485 ตัน มูลค่า 117,432 ล้านบาท

ปริมาณเพิ่มขึ้น ปี2561-2565

ร้อยละ 14.01 หรือ ร้อยละ 38.31/ปี

ความต้องการของตลาดผู้บริโภคในประเทศในประเทศ



การบริโภคเพิ่มขึ้น 287,233 ตัน จากปี 2564

คิดเป็นร้อยละ 33.27

(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565)

การขยายพื้นที่เพาะปลูก



ปี 2564 มีพื้นที่ให้ผล 868,221 ไร่ ผลผลิต 1,218,195 ตัน

ปี 2565 มีพื้นที่ให้ผล 943,765 ไร่ ผลผลิต 1,246,098 ตัน

พื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 และผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29

จังหวัดระยอง ปี 2565 พื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.58 และผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.54 จังหวัดจันทบุรี

ปี 2565 พื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.38 และผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.00

คาดว่าในปี 2566 จะมีพื้นที่ให้ผล 1,013,675 ไร่ ผลผลิต 1,492,819 ตัน พื้นที่ให้ผล

เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 7.41 และผลผลิตร้อยละ 19.80

ปัญหา/อุปสรรค

ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น(ปุ๋ย,ยา)

- สถานการณ์ราคาปุ๋ยเคมีในตลาดโลก

มาตรฐานผลผลิต

- มาตรฐานการผลิตส่งออก
- มาตรฐานสินค้าเกษตร

สภาพอากาศแปรปรวนภัยธรรมชาติ

- ปรากฏการณ์เอลนีโญในช่วงปลายปี 2566
- คาดการณ์สถานการณ์น้ำแล้งในปี 2566-2567

การแข่งขันการผลิตระหว่างต่างประเทศ

- ส่วนแบ่งคู่แข่งตลาดในจีน เช่น เวียดนาม มาเลเซีย

ผลผลิต

- เกษตรกรผู้นำร่อง จำนวน 2 ราย พื้นที่ขยายผลระดับชุมชน จำนวน 2 พื้นที่
- เกษตรกรแกนนำนำเทคโนโลยีไปปรับประยุกต์ใช้จริง จำนวน 10 ราย พื้นที่ไม่ต่ำกว่า 100 ไร่
- เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดระยองจำนวน 400 คน
- สื่อองค์ความรู้จำนวน 2 เรื่อง
- ชุดข้อมูลการให้น้ำทุเรียนและชุดข้อมูลสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกร



ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย

1. เครือข่ายเกษตรกรสมาคมผู้ผลิตทุเรียนไทย
2. เครือข่ายเกษตรกรสมาพันธ์ชาวสวนทุเรียนไทยภาคตะวันออก จังหวัดจันทบุรี
3. เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จังหวัดจันทบุรี
4. เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จังหวัดระยอง
5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

ยกระดับเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตถั่วเขียว KUML แบบครบวงจรด้วยกลไก “ตลาดนำการผลิต” ปี 2

ผลผลิต

สำนักวิชา
NSTDA



ปัญหา/อุปสรรค

เมล็ดพันธุ์

ผลผลิตต่ำ

โรคและแมลง

ปล่อยพื้นที่ว่างเปล่า

ไม่มีตลาดรับซื้อ

เกษตรกรขาดทักษะการปลูก

ขาดแรงจูงใจในการปลูก

ไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูถัดไป

หน่วยงานขับเคลื่อน

“ร่วมกันคัดเลือกพื้นที่”

กลุ่มส่งเสริมพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร

- สำนักงานเกษตรจังหวัด
- สำนักงานเกษตรอำเภอ
- เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สวทช.
- ภาคเอกชน

“ร่วมกันถ่ายทอดเทคโนโลยี”

เทคโนโลยีการผลิต

เทคโนโลยีการเก็บเกี่ยว
และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว

- กระบวนการเก็บเกี่ยว ถึง การเก็บรักษา
- การลดความชื้นฝัก กระเทาะเมล็ดทำความสะอาด เพื่อคัดแยกเมล็ด
- การเก็บเมล็ดพันธุ์ชะลอเมล็ดเสื่อมคุณภาพ
- การป้องกันแมลงในโรงเก็บ เช่น การรมยา

เทคโนโลยีการยกระดับคุณภาพ
และปริมาณผลผลิตถั่วเขียว

- การปลูกถั่วเขียว KUML
- ลักษณะถั่วเขียวสายพันธุ์ต่างๆ
- การเตรียมแปลงปลูก และการดูแลรักษา
- อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว KUML (กก./ไร่)
- สัดส่วนของเชื้อโรโซเปียมสำหรับถั่วเขียว
- การป้องกันกำจัดโรคและแมลง เช่น NPV บิวเวาเรีย
- การเก็บเกี่ยว

กลุ่มเป้าหมาย

ถั่วเขียวปลอดภัย

จังหวัดเพชรบูรณ์

จังหวัดศรีสะเกษ

เกิดต้นแบบศูนย์เรียนรู้การปลูกถั่วเขียวเป็นพืชหลังนา
และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง

The Trainer

บริษัท พุเตยวัฒนาเกษตรภัณฑ์ จำกัด



บริษัท กิตติพิต จำกัด



บริษัท เอสซีพีฟู้ดส์ (ไทยแลนด์) จำกัด



รับซื้อถั่วเขียว “ปลอดภัย” 20,000 ตัน/ปี
เป็น KUML 20-30 % (6,000 ตัน/ปี)

รับซื้อถั่วเขียว KUML “ปลอดภัย” 4,000 ตัน/ปี

จัดรับซื้อถั่วเขียว KUML “จังหวัดศรีสะเกษ”
เครือข่าย บริษัท กิตติพิต จำกัด

- เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้หลักสูตรการผลิตพืชหลังนา: ถั่วเขียว KUML และหลักสูตรการปลูกพืชหลังนา : ถั่วเขียว KUML เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองจำนวน 7 ครั้ง มีเกษตรกรเข้าร่วม 175 ราย
- กลุ่มสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed) ถั่วเขียว KUML ไว้ใช้เอง จำนวน 7 กลุ่ม และสามารถยกระดับเป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ 2 กลุ่ม
- จำนวนเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล ที่เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ Train the trainer 50 คน
- จัดทำสื่อวีดิโอจำนวน 2 สื่อ (จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดละ 1 สื่อ) สำหรับใช้เผยแพร่ในวงกว้าง
- เพิ่มพื้นที่ปลูกถั่วเขียวสายพันธุ์ KUML 2 จังหวัดรวมทั้ง 370 ไร่

ผลลัพธ์

- เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการปลูกพืชหลังนา เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และไกล่เกลี่ยเป็นปุ๋ยพืชสดในพื้นที่ ลดการใส่ปุ๋ยในนาข้าว
- กลุ่มจัดทำสต็อกเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว KUML (คิดเป็นร้อยละ 5 ของต้นทุนการซื้อเมล็ดพันธุ์)
- สร้างบุคลากรจากสำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล ที่มีองค์ความรู้เรื่องการปลูกถั่วเขียว KUML เป็นพืชหลังนาได้กระจายสู่ทุกอำเภอในจังหวัด สามารถประเมินและคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกถั่วเขียวได้
- เกษตรกรสามารถเข้าถึงสื่อ และสามารถนำไปปฏิบัติได้
- ตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืชในนาข้าว ไกล่เกลี่ยเป็นปุ๋ยพืชสด ช่วยเพิ่มธาตุอาหาร เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน ลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีในการปลูกพืชครั้งต่อไป และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตถั่วเขียว

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- เกษตรกรมีอาชีพเสริม และมีรายได้เพิ่ม
- เพิ่มปุ๋ยพืชสดในพื้นที่ และลดต้นทุนการซื้อปุ๋ย
- เกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองในฤดูกาลถัดไป ลดต้นทุนการซื้อเมล็ดพันธุ์
- สร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรม และลดการนำเข้าจากต่างประเทศ
- สร้างบุคลากรจากสำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล ที่มีองค์ความรู้เรื่องการปลูกถั่วเขียว KUML เป็นพืชหลังนาได้กระจายสู่ทุกอำเภอในจังหวัดได้

การยกระดับเครือข่ายผู้ผลิตผักอินทรีย์ด้วยเทคโนโลยีโรงเรียน และการบริหารจัดการการผลิตพืชผัก

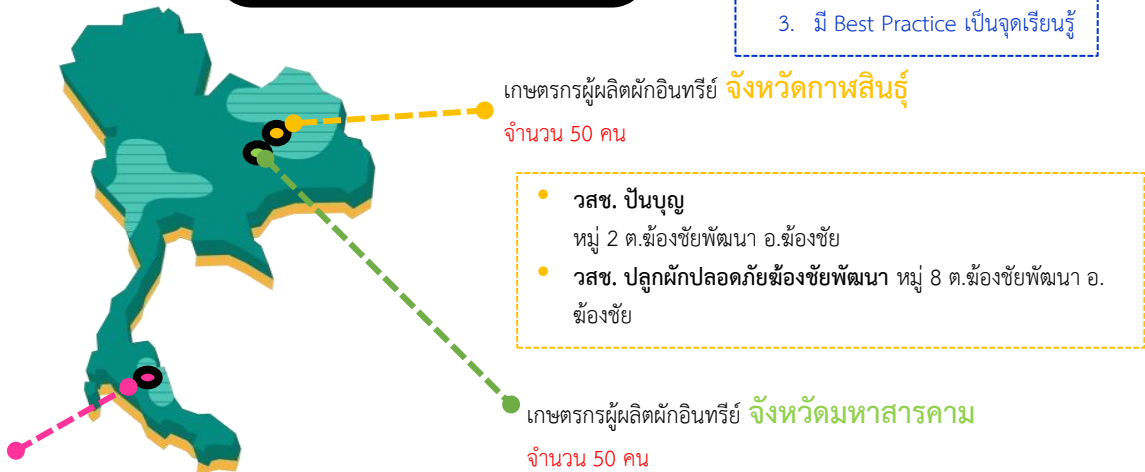


ปัญหาการผลิตพืชผักอินทรีย์

- เกษตรกรขาดความรู้ด้านการผลิตและบริหารจัดการระบบอินทรีย์
- ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง
- ต้นทุนสูง
- ความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- โรคและแมลงศัตรูพืช
- ราคาไม่แน่นอน

พื้นที่ดำเนินงาน

- กลไกการทำงาน
1. ทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
 2. ใช้ตลาดนำการผลิต
 3. มี Best Practice เป็นจุดเรียนรู้



- เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์ จังหวัดสงขลา
จำนวน 50 คน
- เครือข่ายวิสาหกิจใต้ร่มบุญเกษตรอินทรีย์ หมู่ 6 ต.พะตง อ.หาดใหญ่
 - วสข. เกษตรกรทำเกษตรกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ 6 ต.ลำไพล อ.เทพา

- วสข. แก้วพะเนาว์ ออแกนิกฟาร์ม หมู่ 2 ต.นาภู อ.ยางสีสุราช
- วสข. กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์ หมู่ 8 ต.นาภู อ.ยางสีสุราช
- วสข. ผักอินทรีย์ของดียางสีสุราช หมู่ 17 ต.นาภู อ.ยางสีสุราช
- วสข. เกษตรอินทรีย์วิถีหนองเขือก หมู่ 5 ต.เมืองแก อ.เสตึก จ.บุรีรัมย์



ผลผลิต

- เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี 150 คน
- เกษตรกรสามารถผลิตพืชผักได้ต่อเนื่องตลอดปี ร้อยละ 40 ของเกษตรกรที่ร่วมโครงการ
- เกษตรกรแกนนำด้านการบริหารจัดการพืชผักอินทรีย์ในโรงเรียน 3 พื้นที่ๆ ละ 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน
- คู่มือการสร้างโรงเรียนปลูกพืชต้นทุนต่ำ และคู่มือการผลิตผักอินทรีย์และการบริหารจัดการในระบบโรงเรียน จำนวน 2 เรื่อง

ผลลัพธ์

- เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคาม และสงขลา เกิดการรวมกลุ่มได้รับความรู้ สามารถวางแผนการผลิตผักได้ต่อเนื่อง และมีคุณภาพ เพื่อเพิ่มผลผลิตตามความต้องการของตลาด ผลผลิตผักเพิ่มขึ้นร้อยละ 20
- เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ได้รับความรู้ สามารถขยายผล เป็นพี่เลี้ยงต่อได้
- ตลาดได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพ ปริมาณ และมาตรฐานตามความต้องการ

ผลกระทบ

- รายได้จากการขายผักเพิ่มขึ้น 20%
- เกิดความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่และการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- ลดอันตรายและผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรในการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช โรคและแมลง

อาหารสัตว์หมัก ต้นทุนต่ำ สำหรับโคเนื้อ-โคนม

เนื่องจากแนวโน้มราคาต้นทุนค่าอาหารสัตว์ในปี 2566 จากสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทยพบว่าการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรต้องแบกรับต้นทุนค่าอาหารสัตว์สูงถึงร้อยละ 60-70 ของต้นทุนทั้งหมด จนอาจไม่สามารถประกอบอาชีพได้ต่อไป

กระบวนการผลิตอาหารหมักที่มีการเสริมจุลินทรีย์ที่มีเอนไซม์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการหมัก (Fermentation process)

พื้นที่ดำเนินงาน
จังหวัดระยอง และ เชียงใหม่

ผลผลิต

- จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม-โคเนื้อ ที่มีการพัฒนาทักษะในการผลิตอาหารหมักเพื่อใช้ในฟาร์มของตนเองได้ 250 คน
- จำนวนบุคลากร นักวิชาการด้านปศุสัตว์ ที่มีการพัฒนาทักษะในการผลิตอาหารสัตว์หมักเพื่อถ่ายทอดและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายย่อยได้ 10 คน
- สูตรอาหารสัตว์หมักที่ได้รับการพัฒนาและใช้งานจริงในฟาร์มเกษตรกร โคนม และโคเนื้อ 2 สูตร
- เครือข่ายศูนย์ผลิตอาหารสัตว์หมักในระดับชุมชน 2 เครือข่าย
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานด้านปศุสัตว์ในการเพิ่มเติมหลักสูตรการผลิตอาหารหมักต้นทุนต่ำ

ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- เกษตรกรผู้เลี้ยงโค เกิดกระบวนการยอมรับเทคโนโลยีเพื่อใช้ทดแทนการซื้ออาหารสำเร็จรูป สามารถผลิตอาหารหมักจากวัสดุในพื้นที่เพื่อนำไปเป็นอาหารสัตว์ต้นทุนต่ำ และเก็บไว้ใช้ในฤดูแล้ง
- หน่วยงานด้านปศุสัตว์ เกิดกระบวนการยอมรับเทคโนโลยีและพร้อมเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนเกษตรกรในการผลิตและจำหน่าย
- สหกรณ์โคนม-โคเนื้อ เกิดกระบวนการยอมรับเทคโนโลยีและพร้อมสนับสนุนเกษตรกรให้ซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในพื้นที่



RU68

สอดคล้อง
กับนโยบาย

3 4 9 เกษตรกร
มีรายได้ **มากขึ้น** 3 เท่า ใน 4 ปี ผ่าน 9 นโยบายหลัก

เสนอของบประมาณ

จำนวน 6 แผนงาน **งบม. 800 ลบ.**

F4



การผลิตและการส่งออก
อาหารและผลไม้ไทยคุณภาพสูง
และมูลค่าสูง

150 ลบ.

TOP Down: ทุเรียน 60 ลบ.

F8



พัฒนาผู้สูงอายุในชนบท
และเมืองให้มีศักยภาพ
ในการพึ่งตนเอง

60 ลบ.

N3



พัฒนากระบวนการผลิต
และการตลาดของผลิตผล
ทางการเกษตรและเกษตรแปรรูป

55 ลบ.

TOP Down: มันสำปะหลัง 50 ลบ.
TOP Down: สุนัขไทร 20 ลบ.

N18



ยกระดับการเกษตร
แบบ Smart farming
ที่ครบห่วงโซ่มูลค่า
สำหรับเกษตรกรรายจน

120 ลบ.

TOP Down: ข้าว 60 ลบ.

N27



แก้ไขปัญห
ทรัพยากรธรรมชาติ
ด้านนิเวศน์เกษตร

60 ลบ.

N32



ลดผลกระทบจากภัยพิบัติ
ฯ และการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

165 ลบ.

การเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุน จาก สวท.★★★



กรณี มีเอกชนร่วมทุน ผู้รับทุนจะต้องมีการเจรจากับผู้ร่วมให้ทุนให้ชัดเจนในสัดส่วนการร่วมทุน ความเป็นเจ้าของสิทธิประโยชน์ ตามเกณฑ์ของหน่วยรับทุน แล้วนำข้อตกลงมาแนบสัญญาให้ทุน

1



ชื่อโครงการ
วัตถุประสงค์



สื่อสารได้ในภาพรวมโครงการ
สอดคล้องกับเป้าหมาย

2



หลักการ ที่มา และความสำคัญของปัญหา



Pain point

3



วิธีดำเนินการวิจัย
และแผนการดำเนินงานวิจัย



ชัดเจนเห็นถึงความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมาย

4



งบประมาณ



เหมาะสมสอดคล้องกับวิธีดำเนินการวิจัย

5



เป้าหมายของผลผลิต (Output)
ผู้ประโยชน์ (User)
ผลลัพธ์ (Outcome)



ชัดเจน



โครงการที่งบประมาณสูง
ควรระบุปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้
โครงการไม่สำเร็จ พร้อม
แผนการบริหารจัดการด้วย





โครงการ

ชื่อโครงการวิจัย.....

Impact pathway

ปัจจัยนำเข้า (Input)

Input หรือปัจจัยนำเข้า :
ปัจจัยนำเข้าซึ่งเป็นปัจจัยที่
ขับเคลื่อนให้งานวิจัยดำเนินการ
สำเร็จและสร้างผลกระทบต่อ
สังคม ส่วนใหญ่ประกอบด้วย

1. งบประมาณการวิจัย

2. บุคลากร : นักวิจัย

3. องค์ความรู้เดิม หรือผล
การศึกษา (Output) จาก
โครงการวิจัยก่อนหน้านี้ ที่ใช้
ต่อยอดในการวิจัย (หากมี)

ผลผลิต (Output)

Output หรือ ผลผลิต : ผลที่
เกิดขึ้นสิ่งแรกและชัดเจนที่สุดจาก
โครงการวิจัย โดยตอบ
วัตถุประสงค์การศึกษาที่ตั้งไว้ เช่น
สายพันธุ์พืชชนิดใหม่ ตำรับยา/
อาหาร นวัตกรรม/เทคโนโลยี
แนวทาง/นโยบายเพื่อการจัดการ
Capacity building และ
Copyrights เป็นต้น

ผลลัพธ์ (Outcome)

Outcome หรือ ผลลัพธ์ : ผลลัพธ์ คือ ผลจากการนำผลผลิตจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์โดย
กลุ่มเป้าหมาย (User) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง (Change) พฤติกรรม การยอมรับด้านความรู้
ทัศนคติ และทักษะ

User หรือ ผู้ใช้
ประโยชน์จากผลผลิต
ของงานวิจัย งานวิจัยที่
เกิดผลลัพธ์ ที่สำคัญต้อง
มีผู้ใช้ประโยชน์ (User)
มีการยอมรับ
(Adoption) หรือการ
นำไปใช้ในหลายระดับ
เช่น

1st User

2nd User

Final User

การพิจารณาระดับความ
เปลี่ยนแปลง (Change)
สามารถพิจารณาการใช้
ประโยชน์จากผลผลิตแยก
ตาม user แต่ละประเภท

เมื่อผู้ใช้ประโยชน์จาก
งานวิจัยนำงานวิจัยไปใช้
ประโยชน์อย่างกว้างขวาง
ในเชิงพาณิชย์ สามารถ
สร้างรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นจน
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ในระดับรายได้สุทธิ และ
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact) คือ การ
เปลี่ยนแปลงจากผลลัพธ์ในวงกว้าง
โดยทั่วไปสามารถกำหนดผลกระทบ
ออกเป็น 3 ประเภทได้แก่
(1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
(2) ผลกระทบทางสังคม และ
(3) ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของงานวิจัย
สามารถก่อให้เกิดผลกระทบเพียง 1
หรือ 2 ประเภท ไม่จำเป็นต้องเกิดผล
กระทบครบทั้ง 3 ประเภท
พิจารณาได้ทั้งผลกระทบทางตรง
และทางอ้อม ที่เป็นเชิงบวกและเชิง
ลบ

กำหนดช่วงเวลาของงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงช่วงเวลาที่เราคาดว่าจะเกิดผลกระทบ (กรณี Ex-ante) หรือ ถึงช่วงเวลาที่พิจารณาศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงหลังจากโครงการเสร็จสิ้น (ex-post)

25xx

25xx

25xx

25xx

25xx

(1) O แผนงาน : O3 P2 มูลค่าการส่งออกของผลิตผลทางการเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น โดยการใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมตามแนวทางของระบบเศรษฐกิจ BCG	(2) KRs แผนงาน : KR3 P2 มูลค่าการส่งออกของผลิตผลทางการเกษตรและเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้น โดยการใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (2,000 ล้านบาท ในช่วงปี 2566-2570)	(5) กลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์/Beneficiaries 1. เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ 6 จังหวัด นำร่อง 3,000 ครัวเรือน 2. หน่วยงานภาคเอกชน เช่น สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย สมาคมแป้งมันสำปะหลังไทย ฯลฯ 3. หน่วยงานภาครัฐ เช่น กวก. กสก. กรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น
---	--	---

(3) เป้าหมายของแผนงานย่อยรายประเด็น RU : 1. ขยายพื้นที่การใช้พันธุ์ต้านทานโรคเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ 2. เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ ร้อยละ 10 (ประมาณ 1 แสนไร่) เมื่อเทียบกับปีฐาน (ได้ผลผลิตอย่างน้อย 5 ตัน/ไร่) 3. ลดการปล่อยของเสียสู่สิ่งแวดล้อมและเพิ่มมูลค่าของเสียจากอุตสาหกรรมแป้งมันสำปะหลัง ร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีฐาน	(6) คาดการณ์ขนาดของผลกระทบ 1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 2. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตจากการขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัย ร้อยละ 10 3. เกิดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จำนวน 6 เครือข่าย
--	--

(4) ที่มา และความสำคัญ (ปัญหา/โจทย์สำคัญ) : ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง และมีความต้องการวัตถุดิบอุตสาหกรรมมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องเร่งป้องกันปัญหาต่างๆ โดยการทำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา เช่น ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังปลอดโรค สายพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง และขยายผลเทคนิคการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังปลอดโรคและมีคุณภาพ รวมทั้งเทคโนโลยีการบริหารจัดการแปลงปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ให้เกษตรกรได้นำไปใช้ขยายผลได้	ระยะเวลาที่จะเกิดผลกระทบ : 1 ปี นำร่องในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ (นครชัยบุรีรัมย์) อุบลราชธานี และศรีสะเกษ (พื้นที่รวมประมาณ 20,000 ไร่)
--	--

กลยุทธ์ที่ 1 : การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อผลิตท่อนพันธุ์สะอาดและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่	กลยุทธ์ที่ 2 : การขยายผลเทคโนโลยีการบริหารจัดการแปลงปลูกมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่
---	---

Stock of Knowledge และ Stage Gate : (RU-Stage 4) 1. การผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและการขยาย (กรมวิชาการเกษตร) 2. การขยายผลพันธุ์ต้านทานโรค (กรมส่งเสริมการเกษตร, สวทช. มก. มช., ม.สุรนารี) 3. ระบบแนะนำพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมสำหรับการปลูกในแต่ละพื้นที่และฤดูกาล (สวก. และ สวทช.)	Stock of Knowledge และ Stage Gate : (RU-Stage 4) 1. ชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี (ไบโอเทค, ม.สุรนารี) 2. ปุ๋ยสังเคราะห์สำหรับมันสำปะหลัง (สวทช., ม.สุรนารี, และ กวก) 3. นวัตกรรมค้ำชั่ง นำปุ๋ยปรับเปลี่ยนแบบ Variable Rate Technologyในมันสำปะหลังสำหรับเกษตรกรรายย่อย (สวก. และ กวก.) 4. ระบบนำหยดสำหรับปลูกมันสำปะหลัง (สวก. สวทช. ม.สุรนารี) 5. ระบบแพลตฟอร์มสนับสนุนการปลูกมันสำปะหลังแบบองค์รวมเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน (สวก. และ มก.) 6. นวัตกรรมช่วยตัดสินใจการใช้ปุ๋ย สำหรับมันสำปะหลัง (สวก. และ มก.) 7. ระบบอัจฉริยะเพื่อการวินิจฉัยเฝ้าระวังและเตือนภัยโรคมันสำปะหลัง (MunBOT) (สวก. และ มก.) 8. การพัฒนาการเพิ่มคุณภาพขนมปังจากแป้งมันสำปะหลัง (สวก., มธ., (ม.สุรนารี)) 9. การพัฒนาด้านแบบแพลตฟอร์ม (Platform Prototype) ในการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตมันสำปะหลังในระดับแปลงเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีการสำรวจจากระยะไกล (สวก. และ GISTDA) 10. เครื่องเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง (สวทช. และ มก.) 11. เครื่องตัดหัวมันสำปะหลังออกจากเหง้า (สวก. และ มช.) 12. โมเดลเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมบูรณาการแบบ CIGUS (มช. และ ม.สุรนารี)
--	--

ผู้ใช้ประโยชน์ : เกษตรกร เจ้าหน้าที่ บุคลากร หน่วยงานภาครัฐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้ประกอบการภาคเอกชน ได้แก่ สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย สมาคมแป้งมันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผลิตมันสำปะหลังไทย โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง (ลานมัน) โรงงานผลิตมันเส้นและมันอัดเม็ด โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง โรงงานผลิตแป้งตัดแปรร

แนวทางการทำ RU : 1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้แก่กลุ่มเป้าหมาย 2. เชื่อมโยงเครือข่าย และบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ตามบทบาทภารกิจ โดยส่งเสริมและสนับสนุนตามความต้องการของพื้นที่ ทั้งในเรื่องงบประมาณ องค์ความรู้ และทรัพยากร 3. จัดหาทรัพยากรในการขับเคลื่อนและขยายผล พร้อมทั้งสนับสนุนเครื่องมือ/เทคโนโลยีเพื่อการต่อยอด 4. ติดตามผลการดำเนินงาน 5. ประเมินผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม
--

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU 1. เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังต่อพื้นที่เพาะปลูก 2. ลดความเสียหายจากโรคใบด่างมันสำปะหลัง 3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU 1. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง ลดการสูญเสียผลผลิต 2. ลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้ทรัพยากรในการผลิตมันสำปะหลัง 3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร 4. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
--	---

สวก. เปิดรับข้อเสนอโครงการประจำปีประมาณ 2568

ระหว่างวันที่ 10 มิถุนายน 2567 ถึง 31 กรกฎาคม 2567



สวก. เปิดรับข้อเสนอโครงการ

6 แผนงาน 19 กรอบการวิจัย

ยกระดับผลงานวิจัยไทยออกสู่ตลาดโลก

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

สวก.

ดร. วิชาญ อังศรีสว่าง
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

สแกน QR Code เพื่อส่งข้อเสนอโครงการ



แผนการบริหารจัดการข้อเสนอโครงการวิจัย **ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**



10 มิ.ย. – 31 ก.ค. 67

**ประกาศรอบ
การดำเนินงาน**

01

ส.ค. – ก.ย. 67

พิจารณาข้อเสนอโครงการ

02

ต.ค. – ธ.ค. 67

**พิจารณาโครงการเบื้องต้น/
ปรับข้อเสนอโครงการ**

03

ม.ค. – มี.ค. 68

จัดทำสัญญา

04

ช่องทางการติดตาม :

➤ www.arda.or.th



➤ F : Agricultural Research Development Agency (ARDA)



การบริหารจัดการทุนด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

Research Utilization (RU)



น.ส.ภาวดี ใจเอื้อ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์



สำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์
โทร. 02579 7435 ต่อ 3301-3315
e-mail : cr_arda@arda.or.th



F4

อาหารและผลไม้ไทยมูลค่าสูง
น.ส.ปาริชาติ เข้มทอง (เล็ก)
โทร. 085 066 0191



N3

การเกษตรและเกษตรแปรรูป
น.ส.พิมพ์ชนก ยอดแคล้ว (ปู)
โทร. 090 983 3799



N27

นิเวศเกษตร และสังคมคาร์บอนต่ำ
นายชยากร บุสสุวัณโณ (ต้น)
โทร. 081 721 0436

ภัยพิบัติฯ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
น.ส.ขวัญนลิน นพเก้า (มนต์)
โทร. 092 894 3268

เพิ่มศักยภาพเกษตรกรสูงวัย
น.ส.เยาวลักษณ์ ศรีรังสิต (ปุ้ม)
โทร. 089 814 5014

F8



N18

การเกษตรแบบ Smart Farming
น.ส.รณกร ใจขำ (พลอย)
โทร. 098 346 2739



N32



วิจัยเกษตร คิดถึง สวก.



ardathai



ARDA Thailand



เกษตรก้าวหน้า
กับ สวก.



เกษตรก้าวหน้า
กับ สวก.



@kasetkaoklai



New

blog.arda.or.th

ความรู้ด้านการเกษตร

สวก. ARDA

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
AGRICULTURAL RESEARCH DEVELOPMENT AGENCY (PUBLIC ORGANIZATION)

ช่องทางการติดตามข่าวสาร

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
(องค์การมหาชน)

www.arda.or.th